

Vardas Pavardė: _____

Data: _____

Lietuvių kalbos namų darbai 1**Giminiški žodžiai** - tai žodžiai, turintys artimą reikšmę ir tokią pat šaknį.1. Įrašykite žodžio **saulė** giminiškus žodžius.

- 1) _____ - maža saulė
- 2) _____ - geltona gėlė
- 3) _____ - visata, visa žemė
- 4) _____ - saulės leidimosi laikas
- 5) _____ - saulės tekėjimas

2. Išbraukite vieną žodį, kuris nėra giminiškas?

- 1) lenta, lentinis, lenkė, lentelė
- 2) saulė, pasaulis, saujelė, saulytė
- 3) vasara, pavasaris, vasaroti, vakarinis
- 4) stalas, statyti, staltiesė, pastalė

Šaknis –bendroji giminiškų žodžių dalis: **raštas, parašas, rašomas**.

3. Parašykite šių giminiškų žodžių šaknį.

- 1) pieštukas, nupiešė, piešėjas, piešia, piešinys: _____
- 2) sakiny, pasaka, užsako, papasakoja, atpasakojimas: _____
- 3) senukas, senutėlis, senatviškas, apysenis, senbernis: _____
- 4) rankinė, apyrankė, rankovė, rankena, parankė: _____

4. Parašykite bent po 3 giminiškus žodžius.

- 1) stato – _____
- 2) veidas - _____

Priešdėlis – žodžio dalis, esanti prieš šaknį: **pa**ėjo, **at**ėjo, **už**ėjo, **iš**ėjo, **j**ėjo, **par**ėjo, **per**ėjo, **su**ėjo, **nu**ėjo. Nosinės balsės tradiciškai rašomos dviejuose lietuvių kalbos priešdėliuose **j-** ir **są-**: **j**lanka, **j**vadas, **j**kalnė, **j**protis, **j**eiti, **j**škoti; **są**junga, **są**monė, **są**žinė, **są**lyga, **są**veika.

5. Pažymėkite sutartiniu ženklų šių žodžių priešdėlius.

- 1) nežino, nebežino, sužino, pažino, težino
- 2) užsienis, išėjimas, pakyla, sąsiuvinis, įrodymas
- 3) nedidelis, nešvarus, pailgas, apyjuodis, prieškarinis

Priesaga – žodžio dalis, esanti po šaknies: namelis, žvej**y**ba, višt**i**ena, rašt**a**s, lyg**u**ma, tvark**i**ngas. Lietuvių kalboje veiksmažodžio bendratis baigiasi priesagai: e**i**ti, šokin**ė**ti, ges**i**nti, svaj**o**ti, raudon**u**oti, dary**ti**, gryb**a**uti.

6. Pažymėkite sutartiniu ženklų šių žodžių priesagas.

- 1) skaitykla, skaitymas, skaitytojas, skaitiniai
- 2) sportuoja, sportininkas, sportukas, sportinis
- 3) laimingas, laimėti, laimėtojas, laiminti

Galūnė – pabaigos žodžio dalis, kuri kinta. Ją randame žodį linksniuodami arba asmenuodami: namas, nam**o**, nam**ui**, nam**ą**, nam**u**, nam**e**; einu, ein**i**, ein**a**, einam**e**, einat**e**.

7. Pažymėkite sutartiniu ženklų šių žodžių galūnes.

- 1) rašo, rašai, rašome, rašė, rašei, rašėme

8. Pažymėkite sutartiniu ženklų paryškintų daiktavardžių galūnes.

- 1) Sigitas eina į **m o k y k l ą**.
- 2) Rokas sportuoja **s a l ė j e**.
- 3) Klasėje nėra **m o k y t o j o s**.
- 4) Paduok man **p i e š t u k u s**.
- 5) Agnė rašo **k r e i d a**.

9. Pažymėkite žodžio dalis sutartiniais ženklais.

- 1) p a m o k y m a s , d a i l i n i n k a s , r a š y t o j a s